

Tien voorstellen voor een toekomstgericht stedelijk museumlandschap

1. Centralisering van museumwerking

Vandaag heeft Dendermonde vijf musea in het centrum: het Zwijvekemuseum, het Vleeshuismuseum, het Begijnhofmuseum, het HIDOC en het museum voor Volkskunde. Niet alle musea zijn bekend bij het publiek. De versnippering van zowel werking als collecties bemoeilijkt de publiekswerking. Daarom beperken we het aantal museumsites: in plaats van veel kleine musea met kleine collecties en beperkte openingsuren, krijg je minder maar grotere musea die beter ten dienste staan van het publiek. Deze kunnen naar buiten treden onder een enkele merknaam: het Dendermonds Stadsmuseum.

2. Herschikking tot twee sites

Het Dendermonds Stadsmuseum hoeft zich niet te beperken tot een enkele museumsite. Belangrijk is vooral dat de collectie op een museumsite een presentabele consistentie en omvang heeft. De verzamelde collecties van de huidige vijf musea lenen zich tot een ruwe thematische tweedeling: Stadsgeschiedenis (zie Zwijveke, historische collectie Vleeshuis, materiaal omtrent WOI, topstukken van het HIDOC) en Volkscultuur (zie Begijnhof, Volkskunde, heemkundige collectie Vleeshuis). Op deze basis kan het Dendermonds Stadsmuseum gevestigd worden in een museumsite voor Stadsgeschiedenis en een museumsite voor Volkscultuur.

3. Begijnhof als museum voor Volkscultuur

Voor de locatie van de collecties Volkscultuur is het Begijnhof het best geschikt. Het huidige museum voor Volkskunde vormt hiervoor een stevige basis. Deze collectie wordt aangevuld met de heemkundige en volksculturele elementen uit de andere musea.

4. Hollandse Kazerne als museum voor Stadsgeschiedenis, stadhuis als alternatief

De Hollandse Kazerne kan een bijzonder aantrekkelijke site worden voor museale functies, zeker wanneer die de geschiedenis van Dendermonde zouden vertolken. Als de staat en eigendom van het gebouw ook op lange termijn een gebruik van de Kazerne zouden verhinderen, kan het Stadhuis met haar talrijke leegstaande zalen een alternatief bieden. Na de renovatie van de benedenverdieping komt hier voldoende ruimte vrij om een permanente historische tentoonstelling te combineren met tijdelijke exposities. In tegenstelling tot de huidige historische musea beschikt het over een lift zodat ook andersvaliden een vlotte toegang krijgen.

5. Opdeling van het HIDOC

Het Historisch Documentatiecentrum heeft als voornaamste functies het beheren en exploiteren van de fototheek en de bibliotheek. Deze taken moeten niet uitgeoefend worden in afzonderlijk beheer, maar vinden makkelijk aansluiting bij andere gespecialiseerde stadsdiensten. In functie van een rationele organisatie, wordt de bibliotheek van het HIDOC overgedragen aan de stadsbibliotheek. De fototheek van het HIDOC wordt geïntegreerd in het stadsarchief als publiekswerking.

6. Verdeling van de permanente collectie van het Zwijvekemuseum

Ook het Zwijvekemuseum heeft een eigen bibliotheek. Deze wordt geïntegreerd in de stadsbibliotheek. De collectie van het Zwijvekemuseum die betrekking heeft op Dendermondse geschiedenis na de Franse Revolutie wordt overgedragen aan de museumsite voor Stadsgeschiedenis.

7. Verdeling van de permanente collectie van het Vleeshuismuseum

De collectie van het Vleeshuismuseum die betrekking heeft op Dendermondse geschiedenis voor de Franse Revolutie wordt overgedragen aan de museumsite voor Stadsgeschiedenis. De collectie Dendermondania van het Vleeshuismuseum wordt overgedragen aan de museumsite voor Volkscultuur.

8. Uitbreiding van de permanente collectie van het museum voor Volkskunde

Het huidige museum voor Volkskunde wordt het dragende element van de museumsite Volkscultuur. Voor de overdracht van de heemkundige collecties uit het Vleeshuismuseum worden infrastructurele oplossingen gezocht. Dit omvat niet enkel de uitbreiding van de expositieruimte, maar ook de versterking van toegankelijkheid voor andersvaliden. Een uitbreiding naar een ontwijde begijnhofkapel is een denkpiste.

9. Bestendinging van de collectie van het Begijnhofmuseum

De huidige locatie van het Begijnhofmuseum is uitstekend geschikt voor deze collectie. Tegelijk sluit de begijnhofcollectie op inhoudelijk vlak goed aan bij de overige Volksculturele collecties. De onmiddellijke nabijheid van de andere collecties in het Begijnhof maakt het mogelijk dat deze musea functioneel en organisatorisch eengemaakt worden zonder de collectie van het Begijnhofmuseum te verhuizen.

10. Herbestemming van onroerend patrimonium

De gebouwen van het HIDOC, Vleeshuis en het Zwijvekemuseum komen vrij. Deze gebouwen krijgen een andere invulling of worden door de stad verhuurd. Een verkoop van het Vleeshuis is uitgesloten gezien de grote erfgoedwaarde. Voor het Zwijveke en het gebouw van het HIDOC in het Begijnhof is een verkoop eveneens onwenselijk, al kan deze piste niet uitgesloten worden mits staalharde garanties over onderhoud en bewaring.